

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEME LA GAE (HL)

LEPHEPHE LA BORARO (P3)

NOFEMERE 2010

MEPUTSO: 100

NAKO: 2½ diiri

Palomoka ya matlakala a dipotšišo ke 7.

DITAELO LE TSHEDIMOŠO

1. Lephephe le, le arotšwe ka dikarolo tše THARO, e lego ya A, B le ya C.

KAROLO YA A: Ditaodišo	(50)
KAROLO YA B: Ditšweletšwa tša tirišano tše telele	(30)
KAROLO YA C: Ditšweletšwa tša tirišano tše kopana	(20)
2. Araba potšišo e TEE karolong ye nngwe le ye nngwe.
3. Šomiša polelo yeo o lekwago ka yona.
4. Thoma karolo ye NNGWE le ye NNGWE letlakaleng le LEFSA.
5. Beakanya (ka tsela ya mmepe wa monagano, seswantšho, mantšu a bohlokwa le tše dingwe) o be o badišise le go dira palobohlatse. Peakanyo ya gago e tšwelele pele ga taodišo ya gago.
6. Peakanyo e bonagale gabotse. E laetše ka go thala mothalo wa go putla.
7. Šomiša metsotso ye e ka bago ye 80 go KAROLO YA A, ye 40 go KAROLO YA B, le ye 30 KAROLONG YA C.
8. Dikarabo di nomorwe go ya le ka fao dipotšišo di nomorilwego ka gona.
9. Efa karolo ye nngwe le ye nngwe hlogo ya maleba.
10. Ngwala ka bothakga le ka mongwalo wa go balega.

KAROLO YA A: DITAODIŠO**POTŠIŠO 1**

Kgetha e TEE ya dihlogo tše di latelago gomme o ngwale taodišo ya botelele bja mantšu ao e ka bago a 400 go iša go a 450.

Taodišo e rulaganywe ka lenaneo la go swana le mmepe wa monagano goba lenaneo leo le ka go thušago go rulaganya. O tla fiwa meputso ya go **rulaganya** le **palobohlatse**.

- 1.1 Ditlamorago tša papadi ya kgwele ya maoto ya lefase ka Afrika-Borwa. [50]

GOBA

- 1.2 Ditokelo di re dirile meetsemagakwa. Efa dikgopolo tša gago. [50]

GOBA

- 1.3 Go sa na le bophelo ka morago ga go lemoga gore o na le twatši ya HIV/Aids. Dumela goba o ganetše. [50]

GOBA

- 1.4 Inthanete ya tla ya ba sentšwelakae. Hlaloša. [50]

GOBA

- 1.5 Ruri diaila o hwile. Setšo sa rena se tšewa ke noka re se lebeletše. [50]

GOBA

- 1.6 Tlhatlogo ya petrole ke tlhobaboroko. Efa maikutlo a gago o lebeletše seswantšho sa ka tlase.

[Sowetan, Laboraro 24 Matšhe 2010: 12]

[50]

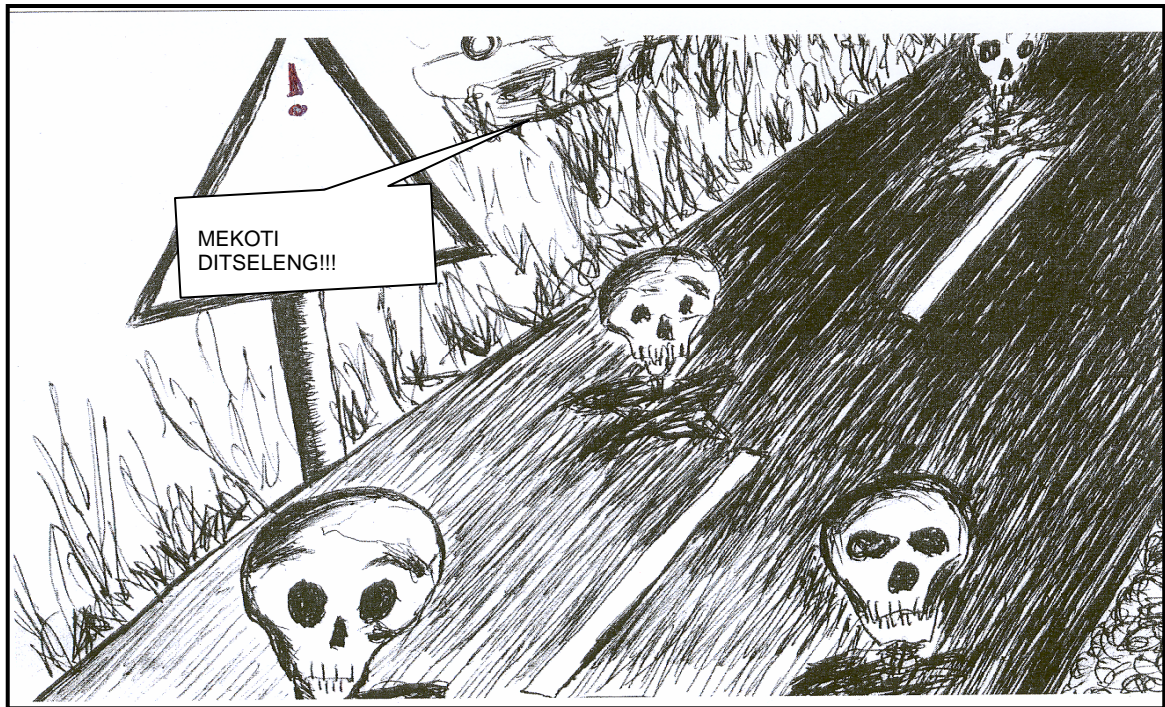
GOBA

- 1.7 Ka go itšeela molao matsogong, setšhaba se dira phošo. Dumela goba o ganetše ka mabaka.

[50]

GOBA

1.8 Ngwala taodišo ka seswantšho se se latelago.

[Public Eye, Labone 01 Aprele 2010: 10] [50]

PALOMOKA YA KAROLO YA A: 50

KAROLO YA B: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE TELELE**POTŠIŠO 2**

Araba potšišo e TEE go tše nne tše di latelago. Botelele bja karabo ya gago e be mantšu a 180 go iša go a 200 (diteng fela).

- 2.1 Morutwana sekolong sa tikologo ya geno o tšweletše mphatong wa marematlou ka dihlora. Wena bjalo ka mogaši wa radio tikologong ya geno, thala **potšišotherišano** yeo ka yona o tlogo boledišana le moithuti yoo. [30]

GOBA

- 2.2 Go na le malapa a mantši motseng wa geno ao a nyakago thušo ya diyamaleng le diaparo. Ngwalela Modirelaleago wa tikologo ya geno **lengwalo** o mo kgopele gore a tle a lekole malapa ao a nyakago thušo go tšwa go ba mmušo. [30]

GOBA

- 2.3 Ngwala **poledišano** gare ga gago le moithutikawena mabapi le palo ya bafsa bao ba imago sekolong sa geno. [30]

GOBA

- 2.4 Dikantorong tša borakotraka ba go lokiša ditsela motseng wa geno go nyakega mongwaledi. Romela **boitsebišophelo (CV)** bja gago e le taetšo ya go kgopela mošomo woo. [30]

PALOMOKA YA KAROLO YA B: 30

KAROLO YA C: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE KOPANA

POTŠIŠO 3

Araba potšišo e TEE go tše tharo tša tše di latelago. Botelele bja karabo ya gago e be mantšu a 100 go iša go a 120.

- 3.1 Bjalo ka mongwaledi wa lekgotlakemedi la baithuti sekolong sa geno, o ya kampeng ya matsatši a mahlano moo le yago go rutwa ka meragelo ya boetapele. Ngwala ditragalo tša tšatši ka tšatši ka gare ga **pukutšatši** ya gago.

[20]

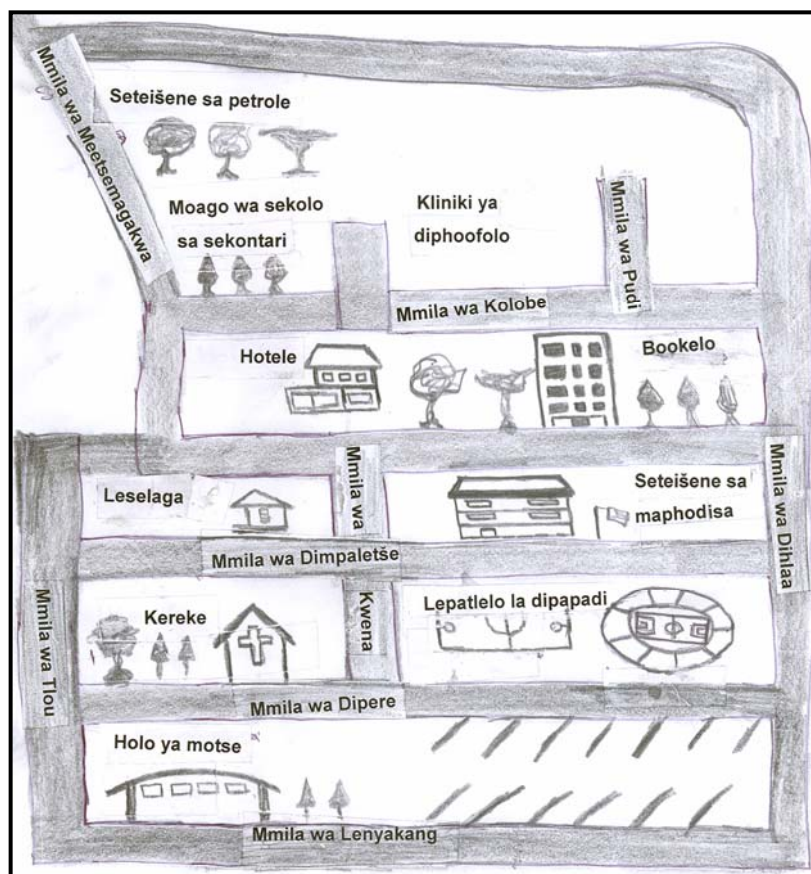
GOBA

- 3.2 O lemogile gore baithuti ba bangwe ga ba na tsebo ka botlalo mabapi le tšeo ba swanetšego go di dira, le tšeo ba swanetšego go ba le tšona gore ba amogelwe diyunibesithing le dikholetšheng. Ngwala **phoustara/postara** yeo o tšweletšago dintlha tše lesome mabapi le tshedimošo yeo.

[20]

GOBA

- 3.3 Diriša seswantšho sa ka tlase go thalela mogwera wa gago **ditšhupetšo** go tloga seteišeneng sa petrole go fihla holong ya setšhaba moo ba Kgoro ya Maphelo ba tla bego ba ruta bafsa ka ga kotsi ya diokobatši.

[20]

PALOMOKA YA KAROLO YA C:
PALOMOKA YA TLHAHLOBO:

20
100